

ผลการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานที่มีต่อความสามารถ
ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3*

THE EFFECTS OF CREATIVITY-BASED LEARNING MANAGEMENT ON
CREATIVE WRITING ABILITY AND ATTITUDE TOWARD THAI
LANGUAGE OF GRADE 6 STUDENTS IN SCHOOLS UNDER NAKHON
RATCHASIMA PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

วรรณนิภา สุกกระโทก*, สุวรรณีย์ ยะหะกร และอภิรักษ์ อนะมาน

Wannipha Subkrathok*, Suwannee Yahakorn and Apirak Anaman

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

Sukhothai Thammathirat University, Thailand

*Corresponding Author E-mail: Wannipha343@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างก่อนและหลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 และ 2) ศึกษาเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 13 คน ใน 1 ห้องเรียน ของโรงเรียนบ้านยางกระทุง จังหวัดนครราชสีมา ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน 2) แบบทดสอบความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และ 3) แบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานด้วย t-test dependent

* Received October 18, 2023; Revised June 17, 2024; Accepted June 18, 2024

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยหลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน, การเขียนเชิงสร้างสรรค์, เจตคติ, ภาษาไทย, ประถมศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) compare creative writing abilities before and after learning under creative-based learning management of Grade 6 students in schools under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3, and 2) study the attitudes toward Thai language learning of the Grade 6 students after learning under creative-based learning management. The research sample consisted of 13 Grade 6 students from one Ban Yang Kratung School classroom in Nakhon Ratchasima province, obtained by multi-stage sampling. The employed research tools were 1) learning management plans for creative-based learning management, 2) a learning achievement test on creative writing ability, and 3) an evaluation form to assess attitudes toward Thai language learning. Statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test dependent for testing the hypothesis.

The research results showed that:

1. The post-learning creative writing ability of Grade 6 students who learned under creative-based learning management was significantly higher than their pre-learning counterpart ability at the .01 level of statistical significance.

2. The post-learning attitudes toward Thai language learning of Grade 6 students, who learned under creative-based learning management, was at the high level.

Keywords: Creative-based learning management, Creative writing, Attitude, Thai language, Primary education

บทนำ

ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่า เป็นเครื่องมือในการสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง สังคมและประเทศชาติ ภาษาไทยจึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญอย่างยิ่งในสังคมดังที่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) กล่าวไว้ว่า ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบบการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง ซึ่งผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ในด้านการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูดหลักการใช้ภาษาไทย และวรรณคดีและวรรณกรรม อีกทั้งยังได้กำหนดคุณภาพ มาตรฐาน ตัวชี้วัดของการเขียนไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยว่า นักเรียนต้องมีทักษะการเขียนสะกดคำตามอักขรวิธี การเขียนสื่อความโดยใช้ถ้อยคำ และรูปแบบต่าง ๆ ของการเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่าง ๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์วิจารณ์ และเขียน เจริญสร้างสรรค์ ซึ่งผู้วิจัยจะให้รายละเอียดเฉพาะที่เกี่ยวข้อง คือ คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบช่วงชั้นที่ 2 หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ในด้านการเขียนผู้เรียนต้องมีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสะกดคำ แต่งประโยคและเขียนข้อความ ตลอดจนเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำชัดเจนเหมาะสม ใช้แผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิด เพื่อพัฒนางานเขียน เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมายส่วนตัว กรอกแบบรายการต่าง ๆ เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น เขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ และมีมารยาทในการเขียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ผู้วิจัยได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่านักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการเขียนไม่ต่ำกว่าที่ควร โดยพิจารณาจากคะแนนผลสัมฤทธิ์จากการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ปีการศึกษา 2564 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั่วประเทศ พบว่านักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนวิชาภาษาไทยร้อยละ 50.38 หากเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่ามีค่าเฉลี่ยคะแนนวิชาภาษาไทยร้อยละ 48.49 ส่วน

นักเรียนในจังหวัดนครราชสีมา พบว่ามีค่าเฉลี่ยคะแนนวิชาภาษาไทยร้อยละ 51.17 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2565) และผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสภาพที่เป็นจริงจากการสังเกต พบว่า ผู้เรียนจำนวนร้อยละ 50 ขาดทักษะในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ คือ นักเรียนมีการลำดับความคิดในการเขียนไม่ต่อเนื่องกัน เขียนเรื่องวกวน ไม่มีความเป็นเหตุเป็นผล เนื้อหาที่เขียนไม่สอดคล้องกับภาพและ ไม่มีความสัมพันธ์กับภาพ ขาดการคิดและจินตนาการแปลกใหม่ในการเขียน นอกจากนี้ยังพบว่าในงานเขียนของนักเรียนมักไม่เขียนคำเชื่อมในการเชื่อมประโยค เขียนไม่เว้นวรรคตอน และมักเขียนสะกดคำผิด ขาดความสละสลวยในภาษา ทั้งยังขาดความเชื่อมโยง นอกจากนี้ ปัญหาที่เกิดจากผู้เรียนแล้วยังมีสาเหตุที่มาจากครูผู้สอนที่ยังขาดการนำเทคนิคการสอนใหม่ ๆ มากระตุ้นความคิดและการนำเสนอความคิดในงานเขียน การจัดกิจกรรมยังไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเขียนเรื่องจากความรู้สึก หรือให้เวลาผู้เรียนได้ฝึกเขียนเรื่องจากจินตนาการยังไม่สม่ำเสมอ ส่งผลกระทบ ทำให้การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ไม่ประสบผลสำเร็จ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559)

นอกจากนี้ เจตคติต่อการเรียนก็เป็นส่วนสำคัญในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเจตคติในที่นี้ คือความรู้สึกหรือความคิดเห็นของผู้เรียน ซึ่งอาจมีได้ทั้งเจตติด้านบวกและเจตคติด้านลบ ในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนจึงควรสร้างเจตติด้านบวกแก่ผู้เรียน เพราะหากผู้เรียนมีเจตคติที่ดีก็จะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่หากผู้เรียนมีเจตคติที่ไม่ดีก็ย่อมส่งผลให้การเรียนการสอนนั้นล้มเหลวได้ดังที่ เสาวลักษณ์ ชัยฤทธิ์ ได้สรุปว่า เจตคติต่อสิ่งที่เรียนเป็นรากฐานสำคัญต่อพฤติกรรมและมีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ครูจึงควรมุ่งสร้างเจตคติที่ดีต่อรายวิชา ความรู้และทักษะต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่า ความสำคัญ และเอาใจใส่ต่อการเรียนมากขึ้น ดังนั้นในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น หากผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ก็จะทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน รวมทั้งการคิดสร้างสรรค์ของตนเองได้ดียิ่งขึ้น (เสาวลักษณ์ ชัยฤทธิ์, 2556)

ในฐานะผู้วิจัยจึงแสวงหาแนวทางการแก้ไขข้างต้น พบว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity-Based Learning: CBL) เป็นวิธีการสอนที่ได้รับการพัฒนามาจากการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน Problem-based Learning (PBL) และแนวทางการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์แบบความคิดแนวนานของ เอ็ดเวิร์ด เดอ โบโน (Edward De Bono) เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้กระบวนการคิดและได้ลงมือกระทำด้วยตัวเอง (Active Learning) ซึ่งสามารถพัฒนาทักษะในการค้นคว้าหาความรู้ ทักษะในการคิด เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นกระบวนการลงมือทำ ทั้งนี้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความคิดสร้างสรรค์ (มงคล เรียงณรงค์ และลัดดา ศิลาน้อย, 2558)

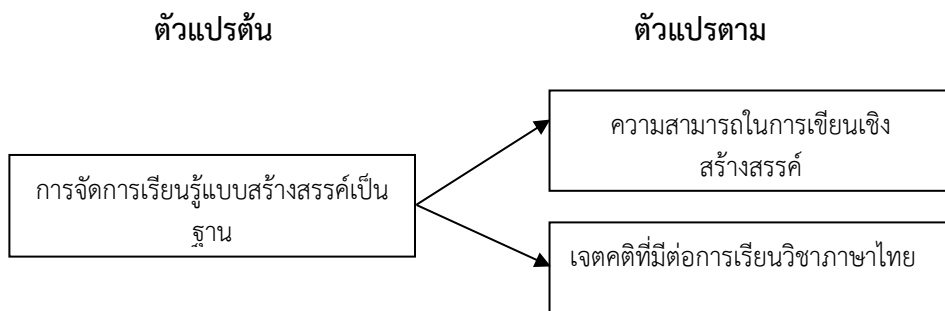

จากเหตุผลและความสำคัญข้างต้นผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จึงสนใจที่จะพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบ การเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนา ความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์และเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนให้ เป็นไปตามเป้าหมาย เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนการเขียนสร้างสรรค์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างก่อนและหลังเรียนโดย การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3
2. ศึกษาเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลัง การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนในการวิจัยผลการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานที่มีต่อความสามารถ ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ใช้กระบวนการวิจัยดังต่อไปนี้

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำนวน 19 โรงเรียน 19 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 236 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านยางกระทุง จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 13 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองใช้เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ มาตรฐาน ท 2.1 การเขียน ตัวชี้วัด ป.6/2 เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจนและเหมาะสม ป.6/4 เขียนเรียงความ ป.6/8 เขียนเรื่องตามจินตนาการ และ ป.6/9 มีมารยาทในการเขียน ได้แก่ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบ่งเป็น ระดับภาษาเพื่อการสื่อสาร การเขียนแนะนำสถานที่ การเขียนแสดงความรู้สึก การเขียนแสดงความคิดเห็น การเขียนโน้มน้าวใจ การเขียนเรื่องจากภาพ การเขียนเรื่องจากข้อเรื่อง และการเขียนเรียงความ

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองวิจัย ได้แก่ แผนจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ในแต่ละแผนการเรียนรู้ ประกอบด้วย ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ของ (วิริยะ ฤชชัยพาณิชย์ และกิจวัฒน์ จันทร์ดี, 2558) พัฒนามาจากการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานและการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์แบบการคิดแนวขนาน ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการ 5 ขั้นตอน คือ 1) กระตุ้นความสนใจ 2) ตั้งปัญหาและแบ่งกลุ่มตามความสนใจ 3) การค้นและคิด 4) การนำเสนอ และ 5) ประเมินผล

2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นแบบทดสอบแบบอัตนัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 2 ข้อ และ 2) แบบวัดเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางกระทุง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตลอดจนคู่มือการจัดการเรียนรู้ หนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.2 วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชาและจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย และเลือกเนื้อหาที่สอดคล้องและเหมาะสมในการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยเลือกสาระและตัวชี้วัดการเรียนรู้จากหน่วยการเรียนรู้ต่าง ๆ ในโครงสร้างรายวิชา

1.3 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ผลการสังเคราะห์แนวคิดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้ว

1.4 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานผลการสังเคราะห์ได้แนวคิด คือ การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานประกอบด้วยกระบวนการ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กระตุ้นความสนใจ

ขั้นตอนที่ 2 ตั้งปัญหาและแบ่งกลุ่ม

ขั้นตอนที่ 3 การค้นและคิด

ขั้นตอนที่ 4 การนำเสนอ

ขั้นตอนที่ 5 การวัดและประเมินผล

1.5 สร้างแผนจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 แผน กิจกรรมละ 2 ชั่วโมง รวม 20 ชั่วโมง ซึ่งมีรายละเอียดของกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ประเด็น ดังนี้ 1) สาระสำคัญ 2) จุดประสงค์การเรียนรู้ 3) กิจกรรมการเรียนรู้ 4) สื่อการเรียนรู้ และ 5) การวัดและประเมินผล

1.6 นำแผนจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.7 เสนอแผนจัดการเรียนรู้ต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อประเมินความถูกต้องในจุดประสงค์การเรียนรู้เนื้อหา กระบวนการเรียนรู้สื่อ และแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลตามวิธีการของลิเคอร์ท (บุญชม ศรีสะอาด, 2541) และนำผลการประเมินความเหมาะสมมาหาค่าเฉลี่ย โดยค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 4.99

1.8 นำแผนจัดการเรียนรู้ไปใช้กับตัวอย่าง

2. แบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านยางกระทุง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตลอดจนคู่มือการจัดการเรียนรู้ หนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ วิชาภาษาไทย

2.3 ศึกษาเกณฑ์การตรวจให้คะแนนงานเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยในรูปแบบต่าง ๆ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4 กำหนดลักษณะของแบบทดสอบ (Test Specification) ที่ต้องการวัด โดยผู้วิจัยกำหนดขอบเขต วัตถุประสงค์ของการทดสอบ โครงสร้างและรูปแบบแบบทดสอบ และลักษณะเฉพาะของข้อสอบ (Item Specification)

2.5 ผู้วิจัยจัดทำแบบทดสอบและเกณฑ์การตรวจให้คะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังนี้

สร้างแบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นข้อสอบรูปแบบอัตนัย คู่ขนาน จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ 1) แบบทดสอบก่อนเรียน และ 2) แบบทดสอบหลังเรียน แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนใช้รูปแบบข้อสอบอัตนัย จำนวน 2 ข้อ คือ การเขียนเรื่องจากภาพ และการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกภาพและหัวข้อเรื่องจากเรื่องใกล้ตัวผู้เรียน และทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน กำหนดขอบเขตเรื่องที่จะเขียนอย่างกว้างๆ โดยให้นักเรียนเขียนเรื่องจากภาพและกำหนดชื่อเรื่องด้วยตนเอง และเขียนเรียงความจากหัวเรื่องที่กำหนดให้ เสร็จแล้วนำไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จึงสร้างเป็นแบบทดสอบ

สร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ วิชาภาษาไทย สรุปเกณฑ์การประเมินได้เป็น 2 แบบ คือ

1) เกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์จากภาพ คือ การเขียนเรื่องจากภาพที่กำหนดให้ประเด็นการประเมิน 5 ด้าน ได้แก่ 1) การตั้งชื่อเรื่อง 2) เนื้อหาและการดำเนินเรื่อง 3) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 4) รูปแบบการเขียน 5) การใช้ภาษาและมารยาทในการเขียน

2) เกณฑ์การประเมินการเขียนเรียงความจากชื่อเรื่อง มีประเด็นการประเมิน 5 ด้าน ได้แก่ 1) องค์ประกอบ 2) เนื้อหาและการดำเนินเรื่อง 3) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 4) การใช้สำนวนภาษาและ 5) การเขียนสะกดคำ

2.6 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบและเกณฑ์การตรวจให้คะแนนที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข

2.7 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาความตรงตามเนื้อหา แล้วนำผลพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด (Index of Congruence: IOC) มีค่าเท่ากับ 1

2.8 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 29 คน ที่เคยเรียนเรื่องนี้มาแล้ว และให้ครูผู้สอนภาษาไทย 3 คน ตรวจให้คะแนนและนำผลไปวิเคราะห์เพื่อหาความยาก (Difficulty) และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยแบบทดสอบก่อนเรียนมีค่าความยากเท่ากับ 0.76 ค่าอำนาจจำแนก 0.30 แบบทดสอบหลังเรียนมีค่าความยากเท่ากับ 0.70 ค่าอำนาจจำแนก 0.30

2.9 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบจากผู้ตรวจทั้ง 3 คน โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient method) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2541) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ 0.68 และแบบทดสอบหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 0.72

2.10 ผู้วิจัยจัดพิมพ์แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

3. แบบวัดเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับวิชาภาษาไทย จากเอกสาร ตำราต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

3.2 กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบวัดเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

3.3 สร้างแบบวัดเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยตามหลักการของลิเคอร์ท (Likert) โดยเขียนข้อคำถามที่มีข้อความเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการเขียน บรรยายภาคในการเรียนการสอน และประโยชน์ของการเรียน มีข้อคำถามในด้านบวกและคำถามในด้านลบ จำนวน 23 ข้อ ผู้ตอบแบบวัดเจตคติจะต้องอ่านข้อความในแบบวัดเจตคติทีละข้อ และพิจารณาว่าข้อความในแต่ละข้อตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็น โดยมีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และให้แนตตัวเลือกของข้อคำถามด้านบวกและด้านลบ

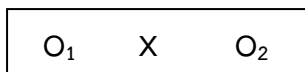
3.4 นำแบบวัดเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 3 ท่าน พิจารณาความเหมาะสมของข้อคำถามในด้านความตรงตามเนื้อหา (Context Validity) และพฤติกรรมที่ต้องการวัดตามแบบสอบถาม และนำผลมาหาค่าความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) แต่ละข้อคำถาม ได้ค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.6-1

3.5 นำข้อคำถามมาปรับปรุงสำนวนภาษาให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติมก่อนนำไปใช้ในการทดลองต่อไป

3.6 นำแบบวัดเจตคติที่ได้ไปใช้วัดเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แบบการวิจัยแบบทดลองกลุ่มเดียวด้วยการวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (one group pre-test post-test design) โดยมีรูปแบบการวิจัย ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลอง

O₁ หมายถึง การทดลองก่อนสอบที่จัดกระทำทดลอง

X หมายถึง การทดลองโดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน

O₂ หมายถึง การทดสอบหลังจากที่ได้กระทำทดลอง

การรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบทดสอบให้นักเรียนทดสอบก่อนเรียนเพื่อวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบทดสอบแบบอัตนัย
2. ดำเนินการสอนโดยผู้วิจัยเป็นผู้สอน โดยผู้วิจัยได้สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน
3. หลังจากจัดการเรียนการสอนเสร็จสิ้น ผู้วิจัยได้ทดสอบหลังเรียนเรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย
4. ตรวจสอบคำตอบแบบทดสอบและแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนทุกคน
5. นำผลคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีทางสถิติเพื่อสรุปผลการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างก่อนและหลังเรียน คือ
 - 1.1) นำเสนอผลสอบด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 - 1.2) เปรียบเทียบโดยใช้สถิติ t-test dependent
2. การศึกษาเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานด้วยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การวิจัยผลการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนและขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างก่อนและหลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มทดลอง	จำนวนนักเรียน (N)	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	Sign test
ก่อนเรียน	13	30	14.46	2.90	.01
หลังเรียน	13	30	24.00	1.87	

มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

จากตารางที่ 1 เมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างก่อนและหลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ปรากฏว่าความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 14.46 หลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 24.00 และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ค่าสถิติ t-test dependent พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

2. ผลการศึกษาเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อที่	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	วิชาภาษาไทยสำคัญในการดำเนินชีวิตประจำวัน	4.62	0.74	มากที่สุด
2	รู้สึกกระตือรือร้นที่จะได้เรียนวิชาภาษาไทย	3.62	1.27	มาก
3	ฉันชอบเรียนวิชาภาษาไทย เพราะนำไปใช้ในชีวิตจริงได้	4.00	1.11	มาก
4	ฉันไม่ชอบทำการบ้านของวิชาภาษาไทย	4.08	1.00	มาก
5	วิชาภาษาไทยเป็นเนื้อหาสนุกสนาน น่าสนใจ	4.31	0.91	มาก
6	ฉันมีความรู้สึกไม่ชอบเขาเรียนเมื่อถึงวิชาภาษาไทย	4.00	1.30	มาก
7	วิชาภาษาไทยสอนให้สามารถเขียนอย่างอิสระได้	3.38	1.50	ปานกลาง
8	วิชาภาษาไทยไม่ช่วยเสริมสร้างความรู้ที่หลากหลาย	4.46	0.75	มาก
9	ภาษาไทยเป็นวิชาที่ช่วยให้คนสื่อสารกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.62	0.62	มากที่สุด
10	ชอบที่ครูจัดให้มีกิจกรรมการเขียนอย่างสร้างสรรค์	4.00	1.47	มาก
11	ไม่ชอบทำงานกลุ่มร่วมกันในวิชาภาษาไทย	3.62	1.33	ปานกลาง
12	รู้สึกเป็นการเรียนการสอนที่น่าเบื่อหน่าย	4.15	1.10	มาก
13	รู้สึกไม่ชอบที่ต้องใช้ความคิดตลอดเวลาในการเรียนวิชาภาษาไทย	3.92	1.07	ปานกลาง
14	ชอบสื่อและวิธีการสอนที่ครูใช้	3.08	3.21	ปานกลาง
15	รู้สึกขาดความเชื่อมั่นในตนเองในเวลาเข้าเรียนวิชาภาษาไทย	4.15	0.77	มาก
16	ชอบที่ได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองโดยมีครูเป็นผู้แนะนำ	4.23	0.89	มาก
17	ชอบเนื้อหาวิชาภาษาไทยที่มีความสัมพันธ์กับชีวิตจริง	4.46	0.63	มาก
18	การเรียนวิชาภาษาไทยทำให้ฉันสนุกสนานเพลิดเพลิน	4.00	0.96	มาก
19	ชอบที่ครูมีการสอนที่เชื่อมโยงความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ในขณะที่สอน	4.08	0.73	มาก
20	ฉันไม่สามารถนำวิชาภาษาไทยไปใช้ในวิชาอื่นได้	4.46	0.75	มาก
21	ถ้าเลี้ยงได้ฉันจะไม่เข้าเรียนวิชาภาษาไทย	4.54	0.63	มาก
22	ฉันรู้สึกดีที่รู้ว่าวันนี้จะได้เรียนภาษาไทย	4.46	0.63	มาก
23	ฉันรู้สึกภูมิใจในตนเองที่ได้รับเลือกให้นำเสนองานในวิชาภาษาไทย	4.00	1.04	มาก
รวม		4.10	0.54	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวทางการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 สามารถแปลผลได้ว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยอยู่ในระดับมาก

การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 พบว่า

1. ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยหลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างก่อนและหลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน พบว่า ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 14.46 และหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 24.00 สรุปได้ว่าคะแนนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวทางการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถถ่ายทอดความคิดอย่างเป็นระบบ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถจัดลำดับความคิดในการเขียนเรื่องได้อย่างสมเหตุสมผล และเลือกใช้ถ้อยคำ วลี ประโยค สำนวนได้อย่างเหมาะสม และการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานเป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งให้นักเรียนเกิดความตื่นตัวในการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า ค้นหาปัญหาด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติจริง โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการระดมความคิด ซึ่งสอดคล้องกับ อัมพร เลิศณรงค์ ได้พัฒนารูปแบบการเรียนภาษาไทยโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นฐาน เรื่อง การเขียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่าความสามารถในการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนที่พัฒนาขึ้น สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความคิดสร้างสรรค์ เรื่อง การเขียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อผู้วิจัยได้นำกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ความคิด

สร้างสรรค์เป็นฐานมาปรับใช้ กล่าวคือ มีการเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูผู้สอน ซึ่งจะไม่เน้นการบรรยายเนื้อหาวิชาแต่เป็นการสร้างบรรยากาศที่อำนวยความสะดวกให้นักเรียนเกิดแรงบันดาลใจ เกิดความอยากรู้ อยากค้นคว้าหาความรู้ เรียนด้วยตนเอง และเมื่อนักเรียนได้มีโอกาส สืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง จะทำให้นักเรียนเกิดองค์ความรู้ใหม่ เพิ่มพูนทักษะด้านการคิด และสามารถแยกข้อเท็จจริงได้ (อัมพร เลิศณรงค์, 2559) และสอดคล้องกับ ชุติลัก ชุ่มเย็น และวิชญา ผิวคำ ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แนวทางการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน พบว่านักเรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวทางการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน อยู่ในระดับดี (ชุติลัก ชุ่มเย็น และวิชญา ผิวคำ, 2566)

ดังนั้นการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ตั้งแต่ขั้นที่ 1 ขั้นกระตุ้นความสนใจ ขั้นที่ 2 ขั้นตั้งปัญหาและแบ่งกลุ่ม ขั้นที่ 3 ขั้นการค้นและคิด ขั้นที่ 4 ขั้นการนำเสนอ และขั้นที่ 5 ขั้นการวัดและประเมินผล จึงส่งผลให้ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานเพิ่มมากขึ้น เพราะการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้กระบวนการคิดและได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง มุ่งให้ผู้เรียนมีความตื่นตัว ทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากประเด็นปัญหาที่ตนสนใจด้วยตนเอง โดยการใช้กระบวนการกลุ่มและกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ จนเกิดการเรียนรู้ การคิดสร้างสรรค์ และสามารถถ่ายทอดเรื่องราวในรูปแบบความเรียง ที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง มีความถูกต้องเหมาะสมทั้งในด้านรูปแบบ การใช้ภาษาและการเรียบเรียง

2. การศึกษาเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการศึกษาการศึกษาเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่านักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยอยู่ในระดับมาก เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ตั้งแต่ขั้นที่ 1 ขั้นกระตุ้นความสนใจ ขั้นที่ 2 ขั้นตั้งปัญหาและแบ่งกลุ่ม ขั้นที่ 3 ขั้นการค้นและคิด ขั้นที่ 4 ขั้นการนำเสนอ และขั้นที่ 5 ขั้นการวัดและประเมินผลที่เน้นบทบาทผู้เรียนในการเรียนรู้ ผู้เรียนได้ปฏิบัติจนเกิดชิ้นงาน จึงมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและภาคภูมิใจ จึงส่งผลต่อเจตคติต่อการเรียนในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ สิริพัชร เกษภูววิโรจน์ ได้ศึกษากระบวนการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานในกระบวนการวิชา CEE2205 (ความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็ก) พบว่าความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน (สิริพัชร เกษภูววิโรจน์, 2560) และได้มีความสอดคล้องกับ อรรพรรณ อุดมสุข ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่อง กาพย์พระไชยสุริยา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีความพึงพอใจด้วยมากที่สุดเป็นลำดับที่หนึ่ง ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักการทำงานโดยใช้กระบวนการกลุ่มร่วมกับเพื่อน นักเรียนได้รู้จักสืบทอดจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เพิ่มเติม (อรรพรรณ อุดมสุข, 2563) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกระบวนการเรียนรู้ทั้ง 5 ขั้นตอนได้ฝึกให้ผู้เรียนฝึกการตั้งปัญหาและแสวงหาคำตอบร่วมกัน แล้วมาสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ของตนเอง ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะแนวทางของผู้สอนช่วยสร้างบรรยากาศให้ครูกับนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน การจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ที่แปลกใหม่ โดยมีผู้สอนคอยให้คำแนะนำและช่วยเหลือผู้เรียนได้อย่างทั่วถึงในการทำกิจกรรมกลุ่มย่อย สนับสนุนผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยผลการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้กระบวนการลงมือทำตามแนวคิดของ วิริยะ ฤชชัยพาณิชย์, กิจวัฒน์ จันทร์ดี โดยพัฒนามาจากการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานและการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์แบบการคิดแนวนาน ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการ 5 ขั้นตอน (วิริยะ ฤชชัยพาณิชย์ และ กิจวัฒน์ จันทร์ดี, 2558) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กระตุ้นความสนใจ เป็นขั้นตอนที่ทำให้ผู้เรียนนั้นมีความอยากเรียน อยากรู้ อยากค้นหาคำตอบ

ขั้นตอนที่ 2 ตั้งปัญหาและแบ่งกลุ่มตามความสนใจ เป็นขั้นที่นักเรียนค้นหาปัญหาที่ตนเองสงสัยหรือสนใจในบทเรียน แล้วจึงแบ่งกลุ่มตามความสนใจ และดำเนินการแก้ไขปัญหาดัง ๆ ด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 3 การค้นและคิด เป็นขั้นที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิด และศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับปัญหาที่สงสัย เพื่อแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ผลงาน โดยครูผู้สอนจะมีหน้าที่เป็นผู้ให้คำแนะนำและคำปรึกษาในเวลาที่นักเรียนพบปัญหา

ขั้นตอนที่ 4 การนำเสนอ เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนนั้นจะได้นำเสนอผลงาน ที่ตนเองที่ได้ไปค้นคว้าและคิดออกมาหน้าชั้นเรียน เมื่อจบการนำเสนอผู้สอนจะเป็นผู้เปิดประเด็นให้มีการซักถามในชั้นเรียน เป็นการช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้ค้นคว้ามา

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผล เป็นขั้นการประเมินผลกิจกรรมทั้งหมดที่ผู้เรียนได้ทำมาตลอดเวลาของการเรียนรู้ ทั้งด้านของความรู้ และการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

สรุป

การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานส่งผลให้ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพิ่มขึ้น เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวเป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นให้ผู้เรียนตื่นตัวในการค้นคว้าแทนที่จะรอรับการบรรยายแบบเดิม ช่วยสร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้น ความอยากรู้เปิดโอกาสให้ค้นหารวบรวมข้อมูล แยกแยะ และนำมาสร้างเป็นความรู้ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสหาทางแก้ปัญหาด้วยตนเอง แล้วนำเสนอผลงานด้วยวิธีการต่าง ๆ ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะ

จากการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้สอนควรทำความเข้าใจหลักการและกระบวนการเพื่อจัดเตรียมออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานไปใช้ เพื่อให้กิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างราบรื่น และเกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน
2. ผู้สอนควรใช้การนำเข้าสู่บทเรียน และสื่อการสอนต่าง ๆ ให้มีความหลากหลายเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนตื่นตัวอยากที่จะเรียนรู้อยู่เสมอและไม่เบื่อหน่าย
3. ผู้สอนควรกำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสม โดยการแบ่งเนื้อหาและระยะเวลาในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้คิดและลงมือปฏิบัติอย่างชัดเจนและบริหารเวลาให้ได้ตามกิจกรรมที่กำหนดไว้
4. ผู้สอนอาจปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเรียนรู้จากกิจกรรมกลุ่มเป็นรายบุคคล เพื่อช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนให้สูงขึ้นตามศักยภาพของนักเรียน
5. ในการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ครูควรเข้าใจนักเรียนว่าทักษะการเขียนเป็นเรื่องยาก ครูควรให้กำลังใจในการเขียนของนักเรียน และไม่กดดันนักเรียนจนเกินไป เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในการเขียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยดูผลที่เกี่ยวกับความสามารถในการอ่าน และการเขียนของนักเรียน
2. ควรมีการศึกษาวิจัยการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ชุดิเล็ก ชุ่มเย็น และวิชญา ผิวคำ. (2566). การพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน. วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ, 8(1), 50-67.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). การพัฒนาการสอน. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาสน์.
- มงคล เรียงณรงค์ และลัดดาศิลา น้อย. (2558). การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้รูปแบบการ สอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รายวิชา ส 21103 สังคมศึกษา 2. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 38(4), 141-147.
- วิริยะ ฤชชัยพาณิชย์ และกิวิวัฒน์ จันทรดี. (2558). คู่มือออกแบบการสอนในศตวรรษที่ 21. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2565). ค่าสถิติระดับโรงเรียน. เรียกใช้เมื่อ 2 มีนาคม 2565, จาก <http://www.newonetestresult.niets.or.th/AnnouncementWeb/School/ReportSchoolBySchool.aspx?mi=2>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2555-2559). กรุงเทพมหานคร: พรินทวานกราฟฟิค.
- สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์. (2560). กระบวนการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ในกระบวนการวิชา CEE2205 (ความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็ก). วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์, 32(2), 1-9.
- เสาวลักษณ์ ชัยฤทธิ์. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่านจับใจความสามารถในการเขียนสรุปความและเจตคติต่อการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อรรณพ อุดมสุข. (2563). ผลการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่อง กาพย์พระไชยสุริยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ใน สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อัมพร เลิศณรงค์. (2559). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นฐานเรื่อง การเขียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 1(17), 100-109.